پێکەوە ژیان لەگەڵ تــورک

دڵشادی عو مه ر کـاکی
ئـه ڵمانیا

هاو ژیانی ودراوسێیه تی کردن په یوه ندیی گه لانی هاو سنوور..په یوه ندیه ده وڵه تیو برایه تییه کانی گه لان.. هه میشه سنووردار بوون و پرۆسه ی پێکه وه ژیانێکی له ...نێوان گه ل و نه ته وه جیاوازه کاندا پێک نه هێناوه ، هه رگه ل ونه ته وه یه ك كه لتوروپێكهاته ی نه ته وه یی خۆی هه یه گه لان هه م ئاهه نگی ده كه ن له بیرو باوه ڕو ،،په یامه ئاینی و مرۆ ڤا یه تیه کاندا. ئاشتی و، ئازادی وسه ربه ستی پێکه وه ژیان بۆ ..تاکاکانی گه لو نه ته وه جیاوازه کان له بیرو ئه نێشه دا دروست ده کات.. كه چی پێکه وه ژیان وهاوسه رێتی وهاو کاریی له نێوان گه لاندا ڕێژه یی وسنور داره..چ جا ئه م پرۆسه یه له نێوان گه لانی بن ده ستو گه لانی ڕامیار و ده سه ڵا ت به ده ست بوندی پێکه وه ژیانی به ره و مه حاڵ بردوه.. له م نوسینه دا چه ندێتی وچۆنیه تی ڕه وه ندی تورکه کان و هاو نیشته جێکان.. هاوکاروهاو پیشه کان ده خه ینه ڕوو.. ئه ڵمانیاش به تاقیگه ی ئه م پرۆ سه یه ته ماشا ده که ین .

ئه ڵمانیا ئه و وڵا ته یه كه زۆرترین ڕه وه ندی تورکی تیا نیشته جێیه. له هه مان كاتیشدا زۆرترین ، كوردانی په نابه ری تێدایه، تورکاکان ئه ڵمانیا یان کردۆته بازاڕی خۆیان بۆ کاڵاو شمه که کانیان زۆرینه شیان له سه ر پاره ی بێکاری و به له دیه وکۆ مه ڵه خێر خوازه کان ده ژین ئه وان له په یوه ندیه کۆمه ڵایه تیه کانیاندا هه ندێ جار لێک نزیکن گرنگی به كه لتوری دێرین و ئیسلامی و بۆنه ئاینیه کان زیاتر ده ده ن.. زۆرینه ی مزگه وته کان له ما نه وه دروست کراوه ..زۆرترین دوكان وبازاڕی خۆراك وچێشتخانه كان ئه مان هه ڵی ده سوڕینن له شاره گه وره كان بازاڕی ناوچه ییان هه یه له شاره چکوله وته نانه ت گونده کانیشیان له بیر نه کردووه بۆکارو کاسپی ئه مه ش جـه خـتی زۆریی ژماره یانه له م وڵاته كه خۆیان له (4000000) چوار ملیۆن كه س ئه ده ن ،

تورکه كان حه زیان به پێکه وه ژیان هه یه له نیوان خۆیاندا هاوڕێیه تی زیاتر ده كه ن ژماره ی چایخا/ نه ی تو رک له م وڵاته به پله ی یه كه م دێت. لاوانیان زیاتر له ڕوی کۆ مه ڵایه تی و نه ته وه په رس/ تیه وه تیپی یاری (تۆپی پێ) دروست ده كه ن .خێزانی ئه مان له یه ك گه ڕه كدا کۆ ده بنه وه پیکه وه ژیان و هاتو چۆی زۆ ر له نێوانیاندا هه یه.. به ته مه نه کانیان جل وبه رگی تورکی و ڕه نگ شێوه ی كه لتوریی خۆیان ده پۆشن.. به تایبه ت ژنانیان .. هه ر ئه مانیش زیاتر سه ر قاڵی ئیسلامی و ئیسلامگه رییین .گه نجه کانیان له کوڕو کچ زۆرینه ن كه گازینۆو دیسکۆ وگۆشه کانی ترپڕ ده كه نه وه ژن و ژنخوازیی به زۆری له نێو خۆیاندا ده كه ن منداڵیان زۆر ده بێ وخۆیان و مناڵیان زیاترین کاری ڕه ش ده كه ن ..بێدادی و ناڵین له نێو ئه ماندا به راورد به ڕه وه ندی گه لانی دی ، گه لێ زیاده ...... پۆلیس وه دادگاکانی ئه ڵمان زیاتر گیرۆده ی کێشه وله یاسا لادان ودزیی و دزێویه کانی ئه مانن تورک خۆی له خۆیدا په یوه ندیی خێخانیی پڕه له بێدادی ، په یوه ندیی سۆز وسۆز داریی كه م ڕێژه و کورتخایه نه ،کوڕیان سه ره رۆو کچیان ده ست به سه رو غه مگینن .. به نهێنی خۆشه ویستی و.......

په یوه ندی ده كه ن له لاوییدا هاوسه رگیریی ده كه ن ،ژماره ی ئه وژنانه ی له دادگاندا پیلاو له پیاو به رز ده كه نه وه زۆرینه یان تورکن ..ژماره ی کیژه مۆدێر نه کانی ئیسته نبوڵ له سه ر شه قام و نێو بازاڕ وکافیتریاکان به نووێترین جل وبه رگ و ئارایشته وه زیاتره به رامبه ر شارێکی وه ك // میونشنی ئه ڵمانیا. ئه وه نده ی تورکه كان له وڵاتی خۆیا ندا سه رقاڵی خۆشنودیه کانی ژیانی خۆیانن له ئه ڵما نیا به و ڕێژه به رزه نیه ..یا خود جیا وازی هه یه له نێوانیاندا.. له پاشماوه ی ده وڵه تی .. عوسمانی و ئیمپرا تۆریه تی ئیسلامی گه لێ مزگه وت وکۆشکی فه رمان ڕه واییم له ئه سته نبوڵ به دی ده كرد له وا نه بایه زید و مزگه وتی سوله یمانیه ..گه لێکی تر ئه م مزگه وتانه ئه وه نده ی تۆریست

وه گه شت وگوزار که ر تێی ده چوون هێنده ئیمانداران و نوێژ که ران هات و چۆ یا ن نه ده کرد...
تورکه کا ن له ئه سته نبوڵ به درێژا یی ده ریای مه ڕ مه ڕه گازینۆ وهۆ تێل وچێشتخا نه وناوچه ی
گه شت و گوزا رییا ن هه یه و..زنجیره یه ك شاری چکۆ له ی گه شتو گوزا ر ئامێز له ئه سته نبوڵ
درێژده بێته وه.. ئه سته نبوڵ که مه ره ڕه نگێکی سه یرو سه فا به ڕێوه ی ده بات ..مه یخا نه کان که
زیاتر پیا وان و به ته مه نه کانی لێکۆ بۆ ته وه ..له وێ زیاتر و ناودارترین خوار دنه وه یان (ڕاکی)
یا ن وه ك تورك ده ڵێ. (ڕه قی) یه . (بیر هانه) که مه به ست له و باڕا نه یه بیره ی به زۆ ری تیا دا
ده خورێته وه زۆر به ی شه قامه کانی ئه سته نبوڵ وشا ره کانی ده وروبه ری داگیر کردووه . له ناو
له ناو سه نته ری ئه سته نبوڵدا سه دان و ده یان گازینۆی شه وانه و ڕۆژا نه پێشانگا له جامخا ناکاندا
به ژنو باڵای ژنان به ڕێبوا ران ده ناسێنی .. هه ما ن ناوچه ی شه وی سوور له ئه نکه ره و شاره کا-
نی تر له تورکیا له گه رمه ی کاری خۆیاندان .سه ره ڕای ته راتێن و هاتو چۆی کچ و ژنه ڕوسی و ..
بولگاریه کان .به نێو بازا ڕو شه قامی چڕ و هۆ تێله کانی ئه سته نبوڵدا ..قومار کردن سیما یه کی تری
تورکه کا نه ..ته نانه ت له گه ڕه که کانیشدا قاوه خا نه و چایخا نه هێنده زۆرن که تیا یدا زیاتر یا ریه-
کانی قومار کردنه .ئه سته نبوڵ که زیادترین ڕه نگ و سیمای ئه وروپیانه ی پۆشیوه ژماره یه کی زۆربێشومار
ئو تومبێل، به تایبه تی تاکسی تێدایه هه ندێ ناوچه ی کتو مت به ئه و روپا ده چێت و خا وێن وڕێکخراوه ..ده
هێنده ش شه قامی وێران و کوچه وبازاڕی تاریك و قه یسه ری تێدا یه ..که به درێژاییڕۆژ ته قه وناڵه وزرمه
ی کارو پیشه ی ده ستی وکارگه یی تیا ده کرێ.. تورکه کان وه ستا وکارا مه و چالاك و چه پوکن ..زۆربه ی
کرێکا ره کان له ئه سته نبوڵ کرمانجن ..کورد ڕێژه یه کی زۆری ئه م
شاره ی داگیر کردووه.. هه مو شتێك له ئه سته نبوڵ ده فروشرێ به هاوینان ته نا نه ت ئاو فرۆشتنی
مناڵان له سه ر شه قام و له نێو گه راجه کانیدا بێشو مارن ..زۆری حه ماڵ وکۆڵهه ڵگر و سواڵکه ر له
ئه سته نبوڵ سیما یه کی تره ..به هه مان شێوه پیشه ی سواڵکردنیان له ئه ڵمانیا وازلێنه هێناوه زۆری
ئه وا نه ی ده ست پا نده که نه وه له ڕێگه ی ده م و دوعا کردنی ئیسلامیانه وه بۆ سواڵکردن .. ژن و
پیا وه تورکه کانن .پاشا ن قه ره جی ڕۆما نی وئه لبانی و یۆ گۆ سلاڤی به پله ی دوه م دێن ،،من
هه رگیز فارسێك یاخود کوردێکم نه دیوه بۆ سواڵکردن ، به ده گمه ن عه ره بیش.
تورکه کان له ئه ڵمانیا له نزیك یه که وه ده ژین له شاره گه وره کاندا زیاتر نیشته جێده بن بۆ کاروباری
بازرگانی و کارکردن شاره بچکۆله کانیشیان به چیشتخا نه و سه موون خانه وپیتزا و دۆ نه رکه باب،که وه ك
(گص) ی لای خۆمان وایه پڕکردۆته وه .به وپێیه ی تورك پێش له هه ندێ گه لان بنه و بارگه یان له ئه ڵمانیا
داکوتیوه قایم کاری خۆیان کردووه له سه رمایه و سه رمایه گوزاریی ،زۆریان خاوه ن خانوودوکان وبازاڕی
خۆیانن به را مبه ر به مه ش له چاو هه رنه ته وه یه کی دی فه نتازیا یان که مه له به کارهێنان و بخۆریدا
له جلو به رگ پێداویستیه کانیاندا ڕشدیی و ڕه زیلی له گه ڵ ماڵ و منداڵیان ده که ن. پێکه وه ژیانی تورکه
کان له نزیك یه کتر له گه ڕه کیکدا و زورینه ن له هه ر ئه پارتمانێکداکه نیشته جێن که مینه ی نیشته جێش
له گه ڵیاندا ناسیۆنالو نه ته وه کانی مه غریبی وئه وروپای ڕۆژ هه ڵاتین ..ئه ڵما نی هه ژار، ..به گشتی ئه
ڵما نه کان ناتوانن له گه ڵ بێگا نه کاندا هاو ژیانی بکه ن جگه له خوێندکارو کارگه ری هه ژارو فه رمان به
رانی چینه ناوه ڕاسته کان ، به هه مان شێوه ش هاوژیانی به گشتیی له گه ڵ ئه ڵما نه کاندا سه خته .. به
هۆی گه لێ جیا وازیێ مێژوویی و ئا ینی و که لتورییه وه ، پێکه وه ژیا نی تورکه کان له گه ڕه ك و ناوچه یه
کی تا یبه ت بازا ڕو مزگه وت
پێکه وه نان ، هاوژیا نیان له نێو که لتورو ئاین و به سه ربردنی ترادسێۆ نه کانیان مسۆگه رودابین
ده کات هه روه ك چۆن ئه ڵما نه کان ناتوانن له گه ڵ تورکدا هاو ژیا نی بکه ن بۆ تورکه کان سه ختتره
کوڕو کچه تورکه کان له ته مه نی هه رزه یی دا بۆ که یف وسه فاو سۆزداریی سێکس له ڕێگای
خوێندنگاو په یمانگا پیشه ییه کان وبه هۆی پێکه وه کار کردنه وه په یوه ندی له گه ڵ هاوشێوه ی
خۆیان له ئه ڵما نه کان ده که ن ته مه نی پێکه وه بونیان کورته و که متریش ده توانن پێکه وه بمێننه وه
وژن ومێردایه تی بکه ن. ئه وا نه شی که پێکه وه ده ژین له ژێر جه ختی ئا بوریی و که مئه نداميوگه لێ

گرفتی تردا یه . بۆ نمونه تورکه بێکارو هه ژارو مه یزه ده کان له گه ڵ ژنه ئه ڵمانه پیرو قه ڵه وکه نه فت و مه یزه ده کاندا و به پێچه وا نه شه وه ئه ڵما نه کان به هه مان شێوه له گه ڵ ئه ماندا ژیان ده گو زه رێنن و ده مێنێننه وه ..له نێو تورکه کا ندا خۆی له خۆیدا ژیان گه لیێ بێدادی و نا ئا را می تیا به دی ده کریێ منالڒۆری وژنزۆری و ته ڵاق دان و جیا بونه وه ڕێژه یه کی زۆری هه یه له نێوانیاندا تورکا کا ن زیاتر کوڕ په رستن کچ له نێویاندا شه رمن و بێنازه له ده ره وه ی خێزانیان کچه کانین ده م گه رم و هارو هاجو عه شقنن ..چاو به گریانو کزۆڵه و لاره ملن . هه ژا ره کانیان نه بێ ، تورکه کان ژنخوازی له گه ڵ بێگا نه له نێویا ندا ده گمه نه .. زۆر هه ژاری کورد و کرمانج ژنی تورکه کانن به تایبه تی تورکه عه له ویه کان زۆرینه ی تورکی سونی کچیان به تورکه عه له ویه کان ناده ن و ئه مه ش له تێڕوان ینی سونیه کا نه وه یه له تورکیا خۆ به به رز تروشارستانی تر ده بینن له وان .

بۆ یه زۆرینه ی کرمانجه هاوسنوره کان نیشته جێ له گه ڵ تورکه عه له وی و هه ندێکیش له سونه کان ژنخوازیی ده که نو تورکه کان ژنه کرمانجه کانیان جگه له چه وساندنه وه ی نه ته وایه تی .به ده یان شێوه ی دی ده یا نچه وسێننه وه. هه ر منداڵزۆرێه وه تا کارپێکردن له چێشتخانه و بازا ڕو دوکا نه کان تا کار ی پاککردنه وه یخه سته خا نه وهۆتێل وفه رمانگه کان .

ئیدی زۆر ده گمه نه جگه له خۆیان و کرمانجه کورده کانی تورکیا که هه ربه تورکیان ده زانن ،تورک له گه ڵگه لانی دی ژنخوازی بکه ن.

ها وسێیه تی و هاوڕێیه تیشیان هه رگیز له گه ڵ ڕه وه ندی نه ته وه کانی تردا قووڵ نابێته وه و ناگا ته ئاستی په یوه ندیه کۆ مه ڵا یه تیه کان ، که هاتو چۆ کردن و گۆ ڕینه وه ی بیرو ئا یدۆلۆ ژیا له نێوا ندا پێك و به رهه م بێت .

چیشتخانه ی تورکه کان به زۆری بۆ خۆیان نییه ..که چی ڕێستۆرانتی فارسه کان ئێواران تا شه وا ن خێزا ن و خا نمه ئێرانیه کان نانی تیا ئه خۆن و کیژ و ئاغا کانی فارس سه ماو سه یر و سه فای تیا ده که ن . تورکه کا ن که مینه یان له جل و به رگدا واز له که لتوری ڕه نگ و جلو به رگیان دێنن کیژ و کوڕه گه نجه کانیان نه بێت تیا یا ندا یه چل سا ڵه له ئه ڵما نیا ده ژین به قه د په نجه کانی ده ست وشه ی ئه ڵما نی ده زانن .

پیا وانیان چاکه ت و شه پقه ی تورکی ده پۆشن ژنانو کچا نیان تا نانه ت کچه مناڵه کانیشیان سه رپۆشوڕوپۆش ده که ن .حه زیان به ئیسلامکردنی ئه ڵمانه کان هه یه و له مزگه وته کاندا تاك وته را ئه ڵمان ده بینرێت. کچ و کوڕه گه نجه کانیان نه بێت له که رنه ڤال و بۆنه و ترادسیۆنه کانی ئه ڵما نه کان ،تێکه ڵ ونزیك نابنه وه .. به شدا ربیان زۆر که م و ده گمه نه . چه ندین ساڵه له وڵاتیکی ده وڵه مه ند وه ك (ئه ڵمانیا) له هه مو بوا ره کاندا تورك ها وژیانی ئه ڵما ن و گه ل و نه ته وه کانی تره و زیاتر له هه مو شتێک سه رقاڵی به ڕێکردنی که لتوری ئیسلامی و ئا وێته کردنی ئیسلامن به که لتوری خۆیان . تورکیا یه کی بچوکیان تیا دا دروست کردوه نا ڕۆنه وه .و.. ده ست به رداری نه ژاد په رستینابن و به و جل و به رگه وکه لتوری ئیسلامی وئیقاعي علمانیه تی خودی تورك و ده سه ڵا تی

سیا سیا نه وه له به رده م ده رگا کا نه ی کۆ مه ڵه ی ئه ورووپی دا پرسیا رو جا وه ڕوا نین ...؟؟؟

دڵشادی عو مه ر کـاکی
ئه ڵما نیا /ئۆکتۆبه ری 2007-
****